

OBVEZNICE

POJAM I PRAVNA OBELEŽJA OBVEZNICA

Obveznica (*bond*) je hartija od vrednosti kojom se njen izdavalac obavezuje da licu označenom na obveznici ili po njegovoj naredbi, odnosno donosiocu obveznice isplati, po njenom dospeću, novčani iznos na koji glasi svaki anuitetski kupon (ako se iznos na koji obveznica glasi korisniku isplaćuje u više rata, odnosno anuitetima).

Obveznica može da glasi i na određenu količinu zamenljivih stvari koje je izdavalac obveznice dužan predati njenom korisniku, a može glasiti na izvršenje određene činidbe korisniku obveznice.

Korisnik obveznice može imati i pravo na kamatu i novčani iznos na koji obveznica glasi, a može imati pravo učešća u dobiti izdavaoca obveznice.

Na osnovu ovih navedenih karakteristika i pravnih obeležja obveznice, možemo zaključiti da su obveznice *dužničke* hartije od vrednosti za rayliku od akcija koje predstavljaju *vlasničke* finansijske instrumente.

Obveznice mogu izdavati preduzeća u svoje ime i za svoj račun (npr. trgovačka obveznica), banke u svoje ime i za svoj račun, u svoje ime i za tuđ račun, u tuđe ime i za tuđ račun (bankarske obveznice) i država u svoje ime i za svoj račun (državne obveznice).

Obveznica služi za prikupljanje slobodnih novčanih sredstava za potrebe izdavaoca, dok za kupca odnosno investitora, obveznica predstavlja ulog koji nosi siguran prihod.

U formalnom smislu obveznica mora sadržati najmanje dva elementa: fikasn datum kada se pozajmljena suma mora vratiti, odnosno rok dospeća obveznice i ugovoreni iznos kamate.

Sredstva uložena u obveznice su povratna. Naime, izdavalac obveznice je dužan da njenom korisniku vrati glavicu (nominalni iznos na koji obveznica glasi) s pripadajućom kamatom u roku naznačenom na obveznici.

Obveznica je prenosiva hartija od vrednosti, a način prenosa zavisi od toga na koga ona glasi.

VRSTE OBVEZNICA I NJIHOVA OBELEŽJA

Uopštena klasifikacija obveznica bi mogla da se izvrši na osnovu finansijskih tržišta na kojima su one zastupljene i koja im svakako pridaju određene karakteristike svojstvene karakteristikama samog tržišta.

Naime, tržište novca je tržište na kome se trguje kratkoročnim finansijskim instrumentima (hartijama od vrednosti), te ono stoga poznaje trgovinu *kratkoročnim državnim obveznicama*.

Dugoročnim obveznicama se samim tim trguje na tržištu kapitala koga karakteriše kupoprodaja dugoročnih finansijskih instrumenata.

KRATKOROČNE DRŽAVNE OBVEZNICE

Kratkoročne državne obveznice (*treasury bills*) su kratkoročne obligacije državnog budžeta (trezora).

Ove obveznice izdaju se sa rokom dospeća od 1, 3, 6 meseci i jedne godine i imaju obeležja diskontnih kratkoročnih finansijskih instrumenata što znači da se prodaju po ceni koja je niža od nominalne vrednosti za visinu prinosa obećanog investitoru. Prinos, odnosno diskont zavisi od dužine vremenskog perioda od dana kupovine do dana dospeća i rizičnosti ulaganja, a realizuje se otkupom, odnosno isplatom instrumenata po nominalnoj vrednosti (*face value*) na dan dospeća (*maturity*).

Emitovanjem kratkoročnih državnih obveznica, budžet premošćava neravnotežu u prilivu i odlivu sredstava, ako nastupe neočekivane promene u prikupljanju odnosno naplati poreza, posebno uslovljenu sezonskim karakterom prikupljanja korporativnih ili individualnih poreza.

Investicione karakteristike kratkoročnih državnih obveznica čine ih pogodnim za širok krug ulagača. One imaju kratke rokove dospeća, tržište dovoljno duboko da pruži likvidnost učesnicima i izrazito koncentrisano, tako da omogućava brzu difuziju informacija. Tržište je efikasno, jer se cene prilagođavaju ponudi i tražnji. Poseban investicioni kvalitet predstavlja neznatni stepen rizika koji ulaganje u ove hartije od vrednosti nosi; pošto su garantovane poreskom snagom države, a u krajnjoj liniji i monetarnim kapacitetom, one se smatraju *nerizične (risk free)*.

Zbognavedenih investicionih svojstava, Centralna banka koristi kratkoročne obveznice za vođenje monetarne politike.

Obim emisije obveznica varira zavisno od budžetskih potreba države, a emituju se regularno, u razvijenim zemljama jedanput nedeljno.

Prodaja ovog tipa obveznica vrši se tehnikom **aukcije** (*auction*) koju organizuje trezor u ime državnog budžeta i ono poziva sve zainteresovane finansijske institucije da učestvuju u nadmetanju za kupovinu obveznica, precizirajući samo rok dospeća i ukupnu sumu obveznica koju želi da proda.

Kupci se moraju opredeliti na jednu od dve vrste ponuda za učestvovanje na aukciji:

- **kompetitivna ponuda** (navodi se prinos obveznica koji žele ostvariti)
- **nekompetitivna ponuda** (podrazumeva da su kupci saglasni da prihvate ponderisan prosečan prinos koji bude utvrđen aukcijom)

Kompetitivnu ponudu obično podnose veliki investitori, dok je nekompetitivna karakteristična za pojedince – sitne investitore, državne agencije i inostrane centralne banke.

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU WWW.MATURSKI.NET -----**

**BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA
RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.**

**WWW.SEMINARSKIRAD.ORG
WWW.MAGISTARSKI.COM
WWW.MATURSKIRADOVI.NET**

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO **SEMINARSKI, DIPLOMSKI** ILI **MATURSKI** RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE **GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI** KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U **BAZI** NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU **IZRADA RADOVA**. PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM **FORUMU** ILI NA

maturskiradovi.net@gmail.com